

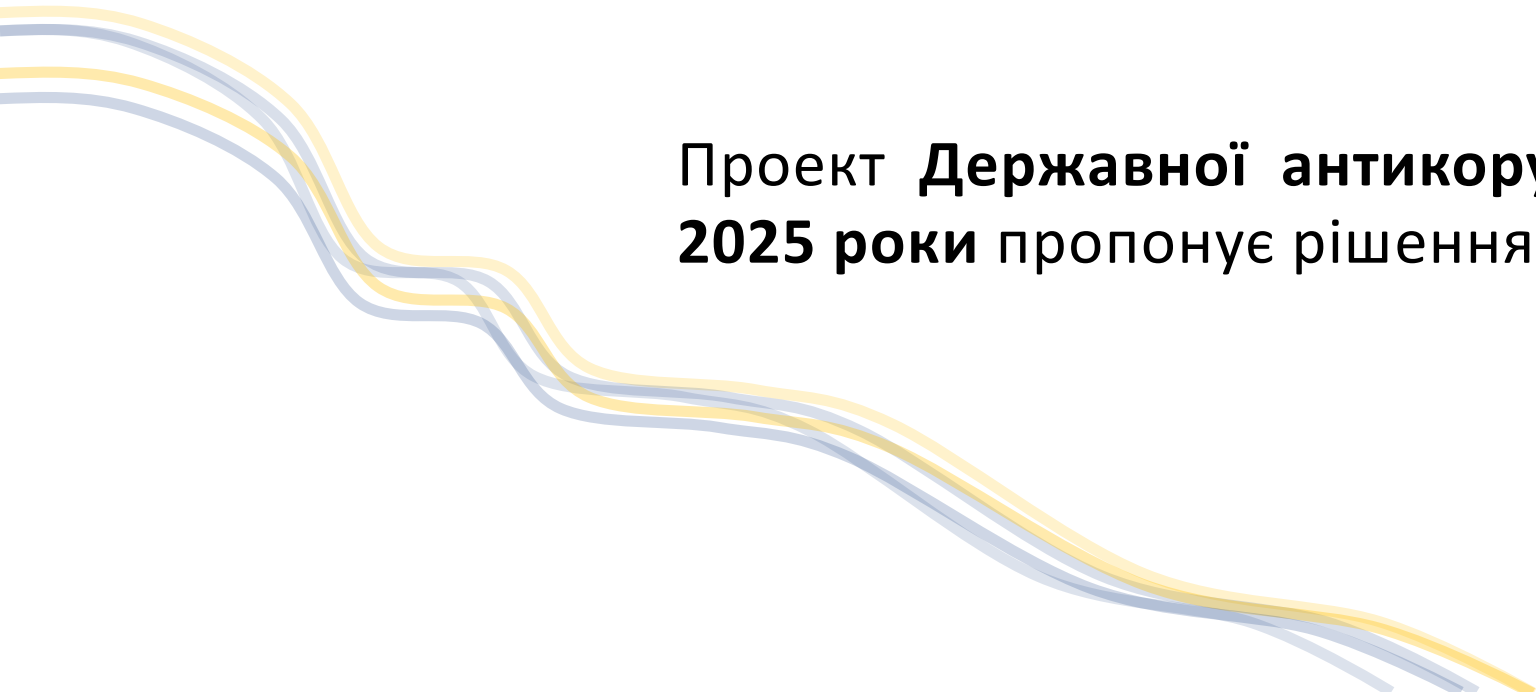
НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО
З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ
КОРУПЦІЇ

Державна антикорупційна програма на 2023-2025 роки

**Підрозділ 2.4. Державний та приватний сектори
економіки**

§ 2.4.1. Проблема. Існуюча модель управління у суб'єктах господарювання державного сектору економіки є неефективною, наслідком чого є збитки та корупція.

Проект **Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки** пропонує рішення таких проблем.

ПРОБЛЕМА 1:

Відсутність всебічної політики власності, що призводить до розбіжностей у підходах до управління та конфліктів у визначенні цілей для підприємств державної форми власності.

РІШЕННЯ:

- 1) Розробити та ухвалити закон, який, зокрема, передбачатиме затвердження Кабінетом Міністрів України Політики державної власності, а також розробити та затвердити індивідуальні політики власності на підприємствах державної форми власності;
- 2) Розробити та затвердити Кабінетом Міністрів України Політику державної власності;
- 3) Розробити та затвердити індивідуальні політики власності для підприємств державної форми власності принаймні для 15 найбільших підприємств державної форми власності.

ПРОБЛЕМА 2:

Одні й ті самі суб'єкти (органи державної влади) одночасно реалізують функції власника від імені держави, здійснюють регуляторний нагляд та, у деяких випадках, ще й мають функції із формування державної політики, що призводить до виникнення конфлікту між функціями, реалізація яких йде в розріз одна одній, унеможлиблює ефективне та професійне управління підприємствами державної форми власності. Децентралізована модель реалізації функцій у сфері управління державним сектором економіки зумовлює їх розпорошеність і неузгодженість

РІШЕННЯ:

- 1)** Підготувати, оприлюднити та обговорити із заінтересованими сторонами аналітичний звіт, який міститиме рекомендації щодо найбільш оптимальної моделі розподілу відповідних функцій (наприклад, перехід до централізованої координації управління принаймні основними підприємствами державної форми власності, із забезпеченням захисту такого органу від надмірного політичного втручання та корупції);
- 2)** На основі здійсненого аналізу розробити та ухвалити законопроект, яким на законодавчому рівні буде здійснено відповідне розмежування функцій.

ПРОБЛЕМА 3:

Відсутні критерії для визначення обов'язковості проведення незалежного аудиту підприємств державної форми власності, що, негативно впливає на прозорість та об'єктивну оцінку діяльності підприємств та зумовлює корупційні ризики у діяльності відповідних підприємств.

РІШЕННЯ:

- 1)** Підготувати аналітичний звіт щодо обґрунтованого визначення критеріїв для обов'язкового проведення незалежного аудиту підприємств державної форми власності або встановлення обов'язковості проведення незалежного аудиту для всіх без винятку підприємств державної форми власності;
- 2)** Ухвалити нормативно-правовий акт, яким визначатимуться критерії для обов'язкового проведення незалежного аудиту фінансової звітності підприємств державної форми власності або буде встановлена обов'язковість проведення незалежного аудиту для всіх без винятку підприємств державної форми власності;
- 3)** Забезпечити підготовку періодичних аналітичних звітів щодо обґрунтованого визначення критеріїв для обов'язкового проведення незалежного аудиту підприємств державної форми власності (у випадку якщо будуть визначені певні критерії) та утворення в них незалежних наглядових рад.

ПРОБЛЕМА 4:

Процес формування наглядових рад підприємств державної форми власності не завжди є прозорим, а їх діяльність подекуди супроводжується політичним впливом.

РІШЕННЯ:

- 1) Розробити та ухвалити закон, яким буде визначено об'єктивну та прозору процедуру формування наглядових рад підприємств державної форми власності, вимоги до незалежних членів наглядових рад підприємств державної форми власності та їхні функціональні обов'язки, вичерпний перелік підстав для дострокового припинення повноважень членів наглядових рад підприємств державної форми власності, а також скасовано ключові показники ефективності для членів наглядових рад підприємств державної форми власності;
- 2) Сформувати та забезпечити належне функціонування наглядових рад на підприємствах державної форми власності, на яких їх створення є обов'язковим.

ПРОБЛЕМА 5:

Запровадження не в повній мірі стандартів корпоративного управління, зокрема, у суб'єктах господарювання державного сектору економіки, які мають особливо важливе (стратегічне) значення для економіки України або найвищий рівень корупційних ризиків, або належать до найбільш важливих суб'єктів господарювання оборонно-промислового комплексу.

РІШЕННЯ:

1) Підготувати аналітичні звіти щодо:

- стратегічної оцінки корупційних ризиків у діяльності підприємств державної форми власності та визначення підприємств з найвищим рівнем корупційних ризиків;
- визначення переліку підприємств державної форми власності, які мають особливо важливе (стратегічне) значення для економіки України або найвищий рівень корупційних ризиків, або належать до найбільш важливих суб'єктів господарювання оборонно-промислового комплексу;

2) Підготувати та затвердити План заходів щодо приведення системи корпоративного управління у визначених суб'єктах господарювання у відповідність до стандартів корпоративного управління ОЕСР на період, починаючи з 2023 року, а також забезпечити його виконання;

3) Встановити право дострокового розірвання контракту з менеджментом у разі порушення ним норм антикорупційного законодавства або правил етичної поведінки, зокрема шляхом включення відповідних положень до контрактів з керівниками державних підприємств, членами колегіального виконавчого органу господарського товариства, у якому держава володіє більш як 50% часток чи акцій, а також особами, які здійснюють повноваження одноосібного виконавчого органу таких товариств.

ПРОБЛЕМА:

Недосконала існуюча модель управління у суб'єктах господарювання державного сектору економіки через недостатню ефективність системи внутрішнього контролю та управління ризиками.

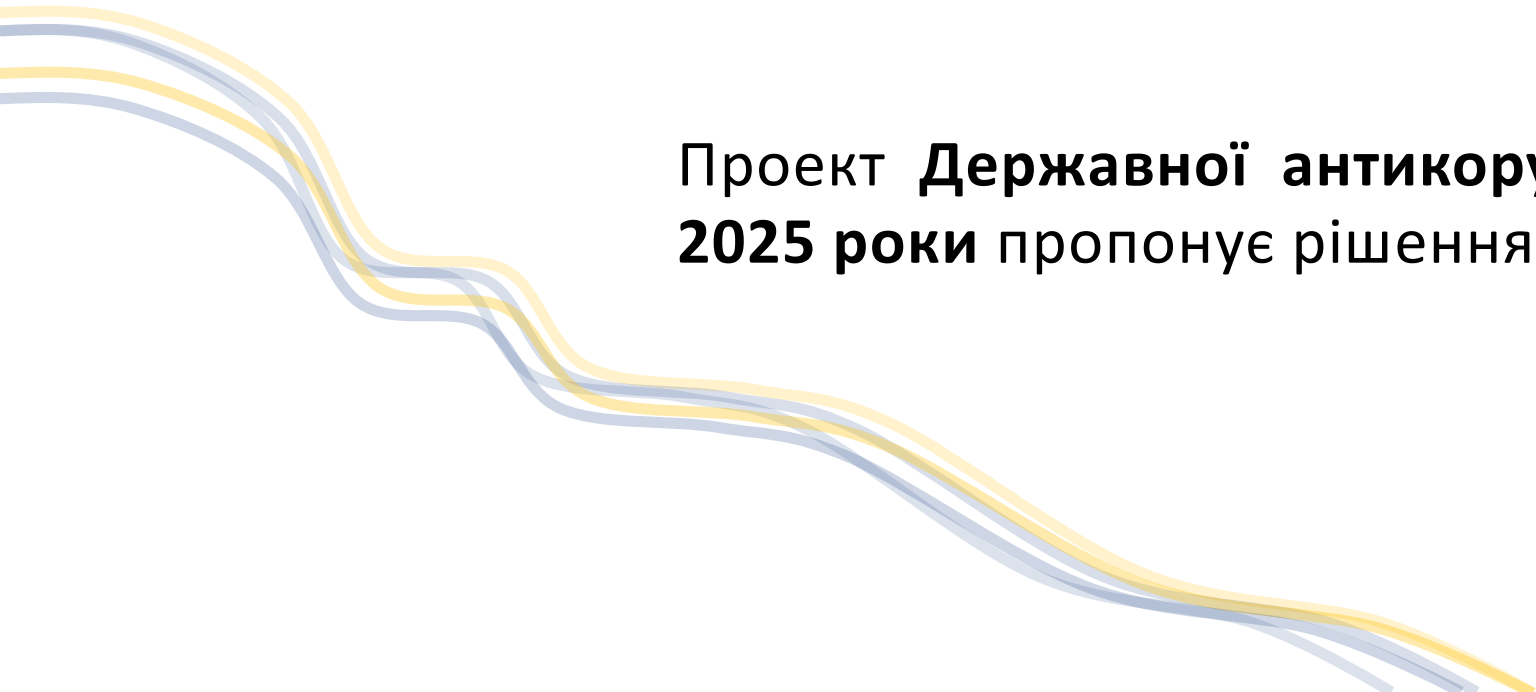
РІШЕННЯ:

1) Розробити та ухвалити закон, яким:

- визначено вимоги із запровадження у підприємствах державної форми власності системи внутрішнього контролю, яка охоплює функції комплаєнсу, управління ризиками та внутрішнього аудиту (модель «трьох ліній захисту»);
- узгоджено співвідношення між системою внутрішнього контролю та запровадженням антикорупційних програм, у тому числі управління корупційними ризиками;
- визначено повноваження наглядової ради зі здійснення контролю за функціонуванням системи внутрішнього контролю, у тому числі впровадженням внутрішніх антикорупційних заходів;

2) Забезпечити дієве та ефективне функціонування системи внутрішнього контролю у підприємствах державної форми власності.

§ 2.4.2. Проблема. Недостатня прозорість процедур приватизації та невиконання покупцями умов продажу об'єкта приватизації.

Проект **Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки** пропонує рішення таких проблем.

ПРОБЛЕМА 1:

Недосконалість процедури передачі активів для приватизації, недостатність повноважень Фонду державного майна України щодо підготовки об'єктів до приватизації, низька конкуренція на аукціонах з оренди державного майна.

РІШЕННЯ:

1) Розробити та ухвалити закон, яким:

- передбачити спрощення процедури передачі активів до Фонду державного майна України та інших органів приватизації;
- спростити процедури приватизації з одночасним забезпеченням дотримання принципів здійснення приватизації, визначених законом;
- усунути можливості для необґрунтованого блокування приватизації, зокрема, через забезпечення позову;
- розширити повноваження Фонду державного майна України з метою забезпечення дієвої та оперативної підготовки об'єктів до приватизації.

ПРОБЛЕМА 2:

Неповне дотримання покупцями обов'язкових умов продажу та/або експлуатації об'єкта приватизації.

РІШЕННЯ:

- 1) Визначити найбільш поширені проблеми у виконанні покупцями обов'язкових умов продажу та/або експлуатації об'єкта приватизації, шляхом підготовки аналітичного звіту, його обговорення із зацікавленими сторонами;
- 2) Усунути ідентифіковані проблеми у виконанні покупцями обов'язкових умов продажу та/або експлуатації об'єкта приватизації.

ПРОБЛЕМА 3:

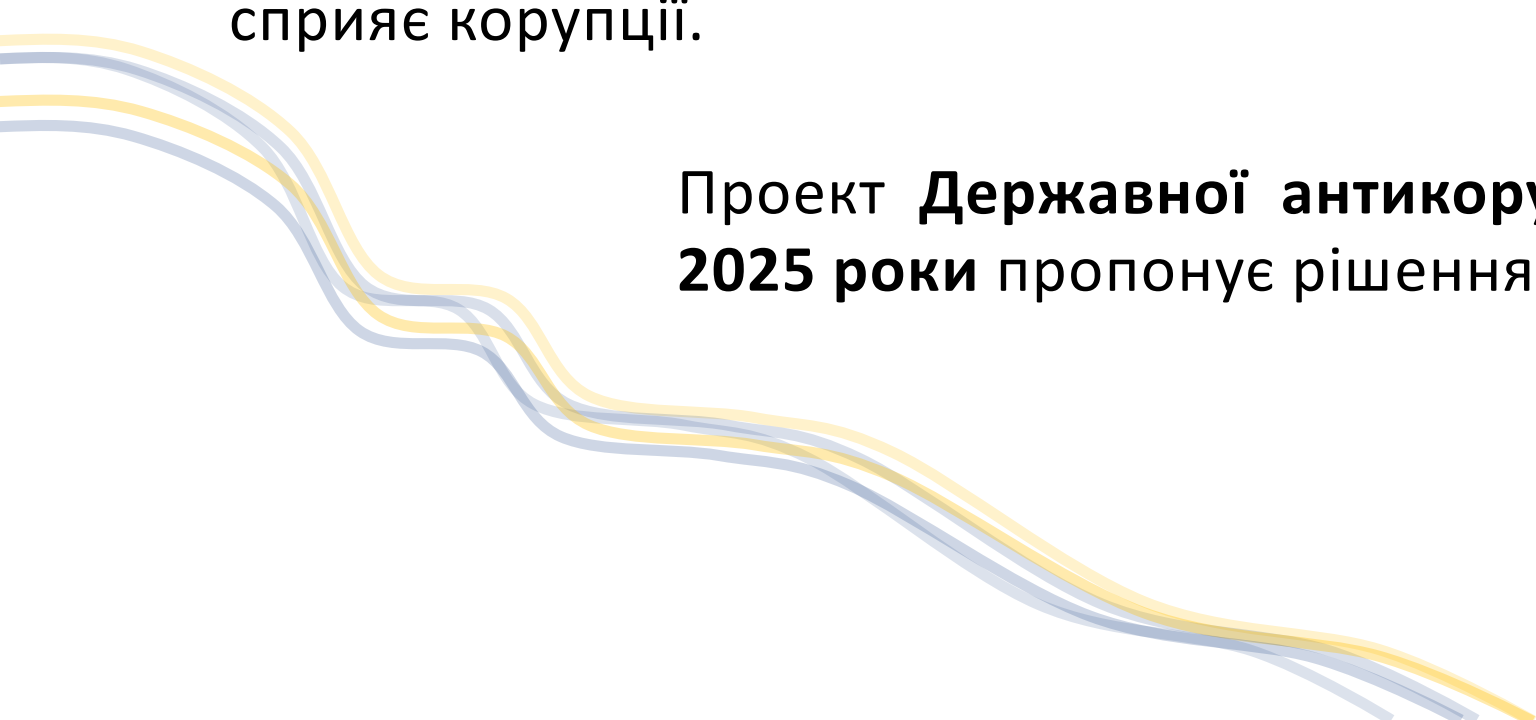
Низька конкуренція на аукціонах з оренди державного та комунального майна, неповнота інформації про об'єкти державного та комунального майна, що передаються в оренду.

РІШЕННЯ:

- 1)** Дослідити причини низької конкуренції на аукціонах з оренди державного та комунального майна;
- 2)** Усунути ідентифіковані причини низької конкуренції на аукціонах з оренди державного та комунального майна;
- 3)** Запровадити обмін даними між електронною системою «Prozorro.Sale» та Єдиним реєстром об'єктів державної власності щодо майна, яке передане або передається в оренду.

§ 2.4.3. Проблема. Недостатній обсяг публічно доступної інформації про суб'єктів господарювання, в яких держава має частку власності, істотно знижує прозорість їх діяльності, ускладнює громадський контроль та сприяє корупції.

Проект **Державної антикорупційної програми на 2023–2025 роки** пропонує рішення таких проблем.

РІШЕННЯ:

1) Розробити та ухвалити закон, яким буде суттєво удосконалено функціонування Єдиного реєстру об'єктів державної власності та оприлюднення інформації щодо діяльності підприємств державної та комунальної форми власності (визначено чіткий порядок періодичного подання інформації суб'єктами управління до ЄРОДВ, передбачено обов'язкове щорічне оприлюднення агрегованих звітів принаймні щодо 100 найбільших підприємств державної форми власності, визначено обсяг оприлюднення у ЄРОДВ інформації про діяльність підприємств державної форми власності відповідно до Керівних принципів ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності; визначено обсяг оприлюднення у ЄРОДВ інформації про діяльність підприємств комунальної форми власності з урахуванням Керівних принципів ОЕСР щодо корпоративного врядування на підприємствах державної форми власності; передбачено оприлюднення у ЄРОДВ інформації про отриману державну допомогу підприємствами державної форми власності й підприємствами комунальної форми власності, відомості про які підлягають внесенню до ЄРОДВ; запроваджені ефективні, пропорційні та стримуючі санкції за недотримання вимог щодо подання та оприлюднення визначеної законом інформації про діяльність підприємств державної та комунальної форми власності, неповноту, недостовірність такої інформації, недотримання вимог щодо формату її подання та оприлюднення);

2) Розробити та ухвалити нормативно-правові акти (зміни до нормативно-правових актів), спрямовані на реалізацію положень зазначеного вище закону;

РІШЕННЯ:

- 3) Підготувати інформаційні та роз'яснювальні матеріали, а також провести тренінги щодо застосування положень, запроваджених із набранням чинності зазначеного вище закону;
- 4) Підготувати та затвердити нову редакцію Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності, включно із модулем (підсистемою) реєстру підприємств державної та комунальної форми власності;
- 5) Розробити програмне забезпечення та налаштувати технічне устаткування, необхідні для забезпечення оновлення Єдиного реєстру об'єктів державної власності, включно із модулем (підсистемою) реєстру підприємств державної та комунальної форми власності;
- 6) Забезпечити інтеграцію або обмін даними й технічну можливість взаємодії між Єдиним реєстром об'єктів державної власності, включно із модулем (підсистемою) реєстру підприємств державної та комунальної форми власності, та:
 - аналітичним порталом «Prozvit»;
 - Автоматизованою системою електронного документообігу «Кращий звіт» («Бест Звіт Oracle»);
 - реєстром державної допомоги